

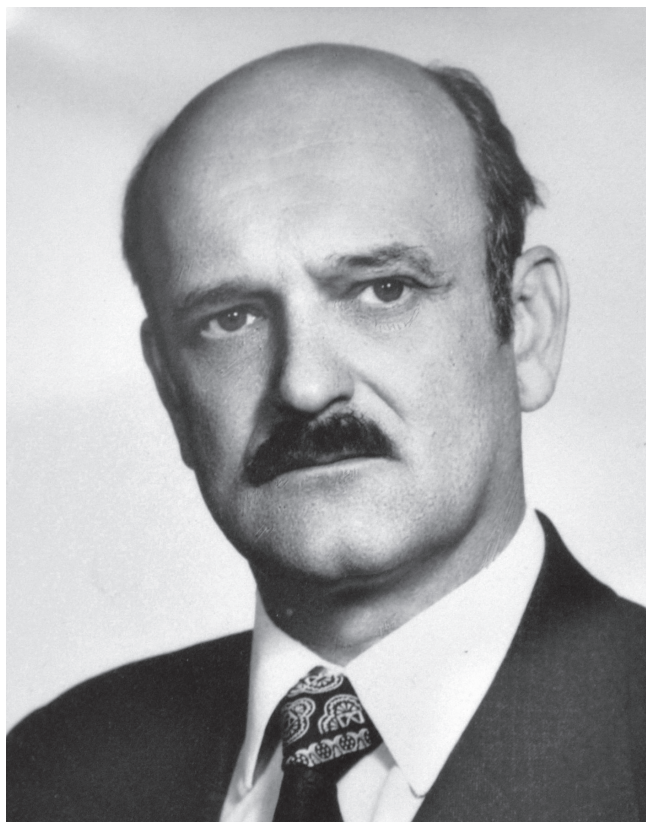
In Memoriam Kardeván Andor professor emeritus 1925–2015

DR. KARDEVÁN ANDOR nyugalmazott egyetemi tanár, az Állatorvostudományi Egyetem Kórbonctani Tanszékének egykori vezetője, a hazai állatorvos patológusok vezéregyénisége, egyetemünk volt rektora 2015. július 7-én 90 éves korában elhunyt.

Súlyos veszteségeink az utóbbi időben növekedtek: tudományterületünk nagyjai közül többen is befejezték földi pályafutásukat, és ezzel egyre kevesebben vannak, akik a még klasszikus állatorvosi iskolát képviselték. Ezen kutató-oktató géniuszok egyik legnemesebbje volt KARDEVÁN professzor úr, aki 1985. évi nyugdíjba vonulásáig 38 évig alkotott egyetemünkön, és még azt a régi veterinárius tudáskincset, jellegzetes állatorvosi gondolkodást adta tovább a mai kor állatorvosainak, amely annyira hiányzik a csupán modern laboratóriumi módszereket használó diagnoszták és kutatók világából.

KARDEVÁN ANDOR 1925. március 11-én, Szombathelyen született, azonban élete nagy részét a fővárosban, Budapesten töltötte. Természettudományi érdeklődése, valamint a családi indíttatás szinte kínálta az állatorvosi pályát. Apai nagybátyja állat-egészségügyi főtanácsos volt, egyik bátyja pedig gyakorló állatorvos, aki később a Földművelésügyi Minisztériumban dolgozott. 1943-ban állami ösztöndíjjal kezdte meg állatorvosi tanulmányait, és 1948-ban vette át az állatorvosi diplomáját, majd *summa cum laude* minősítéssel megszerezte a doktori címet a „Leptospirák előfordulására vonatkozó vizsgálatok a budapesti patkányokban” című disszertációjának sikeres védésével. Karrierje kezdetén SÁLVI professzor vette szárnya alá, s akivel a munkában eltöltött 17 év módot adott számára, hogy elhivatott, a szakma tisztaságát messzemenően féltő, a legapróbb részletekig vizsgálódó tudóssá váljék. Egyetemi docensként 1966-ban, 41 évesen vette át a tanszék vezetését, amelyet 1971-től már egyetemi tanárként példamutató korrektséggel, a világhírű tanszékvezető elődökhöz méltón irányított. Oktató- és kutatómunkában egyaránt magas színvonalra emelte intézetét, amihez hozzájárult az is, hogy olyan kollégákkal vette körül magát, akik ugyanolyan hozzáállással, szenvedéllyel művelték a patológiát, mint ő maga.

Szakmai tudományos munkássága révén több betegség patogenezisének tisztázásához járult hozzá. Így például az állatok aspergillosisának, brucellosisának, toxoplasmosisának, a szarvasmarha vírusos hasmenésének, a Marek-féle betegségnek, a sertés gyomorfekélyének stb. patológiájához szolgáltatott új adatokat. 1969-ben lett az állatorvos-tudomány kandidátusa. Témája az állatok aspergillosisának patológiája volt. Szakirodalmi munkásságára az alaposág és megbízhatóság mellett

a szép stílus és a szakmai nyelv tisztaságára és magyarrítására való törekvés jellemezte. KARDEVÁN professzor vezetése alatt korszerűsödött a kórbonctani tanszék: a bonctermi és a laboratóriumi berendezés felfrissült, megalakult az elektronmikroszkóp-laboratórium, korszerű oktatástechnikai felszereléssel együtt felújításra került a kórszövetgyógyászati gyakorlóterem és az előadóterem.

KARDEVÁN professzor oktatómunkáját is az igényesség jellemezte. Humánumát, határtalan jóindulatát, segítőkészségét hallgatói sokra tartották. Szinte csodálatra méltó adottsága volt, hogy mély empátiával átélve mások sorsával, gondjaival, örömeivel azonosulni tudott. Hallgatói számára igyekezett mindig a mondanót leegyszerűsítve előadni úgy, hogy az soha ne látszódjék felületesnek. Puritán életvitele, közvetlen, segítőkész lényé hallgatóit mindig búvkörébe vonta. Mindent meg is tett, hogy hallgatóit szakmai mondanivalóval kiszolgálja. Hallgatói számára nagy hozzáértéssel, egyszerű, szép nyelvezettel írta meg kétkötetes könyvét „A háziállatok kórbonctana” címmel, amely 1976-ban jelent meg, és amely annak idején osztatlan sikert aratott. Kardeván professzor pedagógiai érzékének értékére és tanszékének intenzív oktatómunkájára felfi-

gyeltek külföldön is. Így került sor arra, hogy őt kérték fel egy patológiai tankönyv társszerkesztésére és több munkatársával együtt társszerzősége. A német nyelvű tankönyv „Lehrbuch der speziellen Veterinärpathologie” címen, 1986-ban jelent meg.

Egyetemen belüli munkássága túlnő szűkebb szakterületének művelésén. 1975-től 1984-ig vett részt az egyetem vezetésében: két cikluson keresztül oktatási rektorhelyettesként, 1981–1984 között pedig rektorként tevékenykedett. Ez alatt a közel tíz év alatt került sor hazánkban új irányelvek alapján az állatorvosképzés reformjára, amelynek és a hódmezővásárhelyi Állategészségügyi Főiskolai Kar egyetemünkhöz való csatlósásával kapcsolatos teendőik terhe KARDEVÁN professzor vállára nehezedett. Rektorsága, de közszolgálatát alatt mindvégig a hazai állatorvosképzés és az egyetemes állatorvos-tudomány féltő fejlesztését, a nemzetközi szakmai kapcsolatok előreívelő ápolását szívügyének tekintette. Ennek érdekében Ausztriában, Svájcban, a volt Szovjetunióban, Csehszlovákiában, a Német Demokratikus Köztársaságban és a Német Szövetségi Köztársaságban előadásokat tartott állatorvosképzésünkről és annak perspektívájáról, valamint számos szakmai kérdésről.

A tanítványai és az egész állatorvosi kar egyöntetű örömeire tanársága alatt több kitüntetésben részesült: „Oktatás Kiváló Dolgozója”, „Dr. Marek József-emlékérem”, „Hutyra Ferenc-emlékérem”, 1983-ban vette át a „Munka Érdemrend arany fokozatát” majd egy évvel később ítelték neki a Lipcsei Egyetem által adományozott Oskar Röder-emlékplakettet. KARDEVÁN professzor az Állat-

orvos-tudományi Egyetem Igazságügyi Felülvéleményező Bizottságának a tagjaként, a Tudományos Minősítő Bizottság Állattenyésztési és Állatorvos-tudományi Szakbizottságának a titkáráként, a Magyar Tudományos Akadémia Állatorvos-tudományi Bizottságának, az *Acta Veterinaria Hungarica* szerkesztőbizottságának, a Magyar Tudományos Akadémia Helyesírási Bizottságának, a Magyar Tudományos Akadémia Magyar Nyelvi Bizottságának tagjaként folyamatosan, maximális helytállásával iránymutatóan az állatorvosi kar érdekeit szolgálta.

A felsorolt számtalan nagy feladat ellátása csak példás családi környezetben volt lehetséges, amelyet szeretett felesége biztosított számára 66 éven keresztül. KARDEVÁN professzort mindig az élet teljessége vonzotta, mindig teljes ember volt, így büszkén mondhatta el, hogy *„...nem jelentősebb anyagi jólétben, de olyan lelki gazdagságban élhettem, amelyre visszatekintve boldog életet tudhatok magam mögött, és amely még hátralévő időre is erőt ad az embernek.”*

KARDEVÁN professzor úr halálára emlékeztet minket, hogy a Patológia épülete melletti hatalmas famatuzsálem, amely KARDEVÁN professzor munkássága idején terebélyesedett faóriássá, a halálhír érkezésének napján tomboló viharban kidőlt. De új fát ültetünk, és a magyar állatorvosi kar nevében ígérjük, hogy azt a tradíciót, amit KARDEVÁN professzor az elődeitől megkapott, amit féltve őrzött és továbbfejlesztve utódaira hagyott, ugyanúgy ápoljuk és továbbadjuk, ahogy Ő tette.

Sótonyi Péter, Vetési Ferenc, Baska Ferenc